

Tilpasninger i Virkemiddelvælgeren	Ansvarlig	jkg
	Oprettet	21-11-2022
	Side	1 af 3
Projekt: 7869:2214 Helhedsorienteret vandmiljøindsats		

Tilpasninger i virkemiddelvælgeren med oplysninger og vandet sandjord og håndtering af skift fra MFO til GLM-8

Forbedret datagrundlag har gjort det muligt at indarbejde oplysninger om vanding på sandjord. Dette øger præcisionen markant for beregninger af økonomien på sandjord.

Skiftet fra MFO til GLM-8 og tilhørende bioordning er en konsekvens af den nye CAP der gælder fra 2023. Dette notat beskriver hvordan disse ændringer er indarbejdet i virkemiddelvælgerens funktioner.

Tilpasning af potentialeberegning så den inddrager oplysninger om vandet sandjord

I den oprindelige opsætning er potentialeberegningen opdelt i følgende bonitetsgrupper:

- JB1+3
- JB2+4 (inkl. JB10-12)
- JB5-6
- JB7-9

Dette tager ikke hensyn til vandede arealer og heller ikke til de nye kvælstofnormer for JB11.

Årsagen er kort og godt, at der ved opstart af arbejdet med virkemiddelvælgeren, ikke var adgang til data om vandingsmulighed på arealerne, og at JB11 havde samme norm som JB2+4.

Med GKEA-datasættet fra 2020, kom vi i besiddelse af oplysninger om hvilke arealer der kunne vandes i 2020. Denne information er ført ind i markdata for årene 2016 til 2021. Mulighederne for denne egen-skab er "Ja", "Nej" og tom. "Nej" og tom tolkes som "Nej". Vandingsoplysningen skal udelukkende anvendes til at kvalificere om JB1-4 kan vandes eller ej. Hvis der skulle findes marker med højere bonitet som kan vandes, er denne information "til overs", da det ikke ændrer ved kvælstofnorm og tilhørende udbytte-norm.

Når informationen om vanding tilføjes, og JB11 identificeres for sig, kan de nye bonitetsgrupper dannes:

- JB1+3
- JB2+4 (inkl. 10 og 12)
- JB1-4Vandet
- JB5-6
- JB7-9
- JB11

Bonitetsgrupperne defineres således.

Sandjord JB1, JB2, JB3 og JB4 er enten vandet eller uvandet.

Uvandet JB1 og Uvandet JB3 indgår i JB1+3

Uvandet JB2 og Uvandet JB4 indgår i JB2+4

Vandet JB1, Vandet JB2, Vandet JB3 og Vandet JB4 indgår i JB1-4Vandet

Alle øvrige jordtyper sorteres udelukkende efter jordtype og skal ikke tage højde for hvorvidt de er vandet eller ej.

JB5-12 må gerne vandes, men da det ikke ændrer N-norm eller udbyttensnorm, så tages der ikke højde for det i modellen.

Der er lavet nye prisvektorer for at modellen kan anvende de nye grupper.

Priserne fra JB2+4 og JB1+3, samt JB5-6 og JB7-9 er genbrugt, mens virkemiddelpriser specifikt for JB1-4Vandet og JB11 er bygget på ny.

Skift fra MFO-krav til GLM-8-krav

Modellens optimering var oprindeligt bygget i tre trin

1. MFO (og græsefterafgrøder)
2. Pligtige- & husdyrefterafgrøder
3. Målrættede efterafgrøder

De nuværende MFO-efterafgrøder bliver ændret i forhold til den nye CAP, hvor 5 % MFO-krav skiftes ud med "GLM-8" og ændres til at udgøre enten 4 % med brak, markbræmme, 3 m-bræmmer, GLM-søer og -fortidsminder, krat og småbiotoper der findes/etableres i en markblok.

Dette areal kan reduceres til 3 %, hvis det suppleres med minimum 4 % i eco-scheme for biodiversitet og bæredygtighed, som kort fortalt indeholder brak og småbiotoper hvor der er mulighed for at opnå et tilskud på 2.740 kr. pr. ha.

En væsentlig ændring er at græsudlæg og efterafgrøder IKKE længere kan anvendes til at løse GLM-8-kravet. Det er for så vidt en væsentlig forenkling for modellen, at MFO/GLM-8-krav ikke længere skal indgå i optimeringen af efterafgrødepotentialer, men blot beslaglægge en andel af omdriftsarealet fra start. Dette forenkler også håndteringen af pligtige- og husdyrefterafgrøder, fordi MFO-kravet ikke længere kan anvendes til at løse en andel af kravet til pligtige- og husdyrefterafgrøder.

Valget står dermed for den enkelte bedrift, mellem 4 % eller 7 % brak. Hvor der ved 7 % brak kan opnås mertilskud på de 4 %. Mertilskuddet kan gives til samlet 50.000 ha, svarende til at ca. halvdelen af det dyrkede areal anvender denne løsning.

Med udgangspunkt i den eksisterende løsning af MFO-krav, vil stedfaste virkemidler til dette, enkelt kunne beregnes, og såfremt det udgør 4 % eller mere, vil der næppe være et behov for yderligere virkemidler.

Håndteringen af enten 4 % eller 7 % ikke-produktive arealer, skal håndteres både enkelt og korrekt, men da der ikke som udgangspunkt er en indikation af hvilke bedrifter der vælger ordningen til, er det valgt at lave valget som en del af algoritmen. Da der udelukkende er tale om virkemidlet brak, til at løse GLM-8-kravet kommer beregningen ikke til at indgå i optimeringen, men derimod som en beregning forud for selve optimeringen, hvor der enten tages 4 % eller 7 % jord ud. Udtagningen håndteres som bræmmer, og det er antaget at braklægning af bræmmer kan ske til en omkostning svarende til 60 % af prisen for brak på den givne bonitet. Modellen gennemregner begge scenarier, og ser til sidst på hvilken løsning der samlet set giver den mindste omkostning for hver bedrift. På denne vis kan modellen tage hensyn til, at stigende indsatskrav på en bedrift, vil medføre et skift fra 7 % til 4 % ikke produktive arealer som løsning på GLM-8 og tilhørende bioordning.

Husdyrbrug der allerede ligger tæt på fuld udnyttelse af harmoniarealet vil næppe vælge brak på 7 %, da det øger harmonikravet med yderligere 3 %.

Dette er håndteret ved at lave en beregning af hvilke husdyrbrug, der har potentiale for at reducere harmoniareal med 7 % i stedet for kun 4 %.

Det skal beregnes hvor meget organisk gødning udgør pr. ha ved nuværende udtagning, og hvad den vil blive ved henholdsvis 4 % GLM-8 og 7 % GLM-8 med bioordning. Dette beregnes på baggrund af "Total_N (Organisk) pr. ha" fra gødningsregnskabet.

Denne sats korrigeres for nyudtagning og må ikke overstige 170 kg N pr. ha (230 kg N pr. ha for kvæg-udtagelsesbrug). Hvis den overstiger 170 kg N ved 4 % accepteres dette blot, da det er et krav, hvis

det overstiger 170 kg N ved 7 % kan bedriften ikke anvende 7 % i modellen. Hvilket betyder bedriften er tvunget til at anvende 4 % GLM-8 løsningen. For kvægundtagelse gælder det helt generelt at vi ikke tillader anvendelse af 7 % udtagning i modellen, da man kun vælger kvægundtagelsen, hvis man allerede har jord som en knap ressource.

Opgørelsen af om bedriften er over alle under 80 kg N organisk gødning pr. ha, bliver beregnet ud fra harmoniarealet. Når der nydtages til løsningen af GLM-8 kravet, så vil harmoniarealet skulle korrigeres for nyudtagningsprocenten.

Dermed kan det være planteavlere på sandjord, som vi lader sigte efter 7 %, mens øvrige sigter efter 4 %. For nuværende findes der ikke bedre grundlag for valget.